

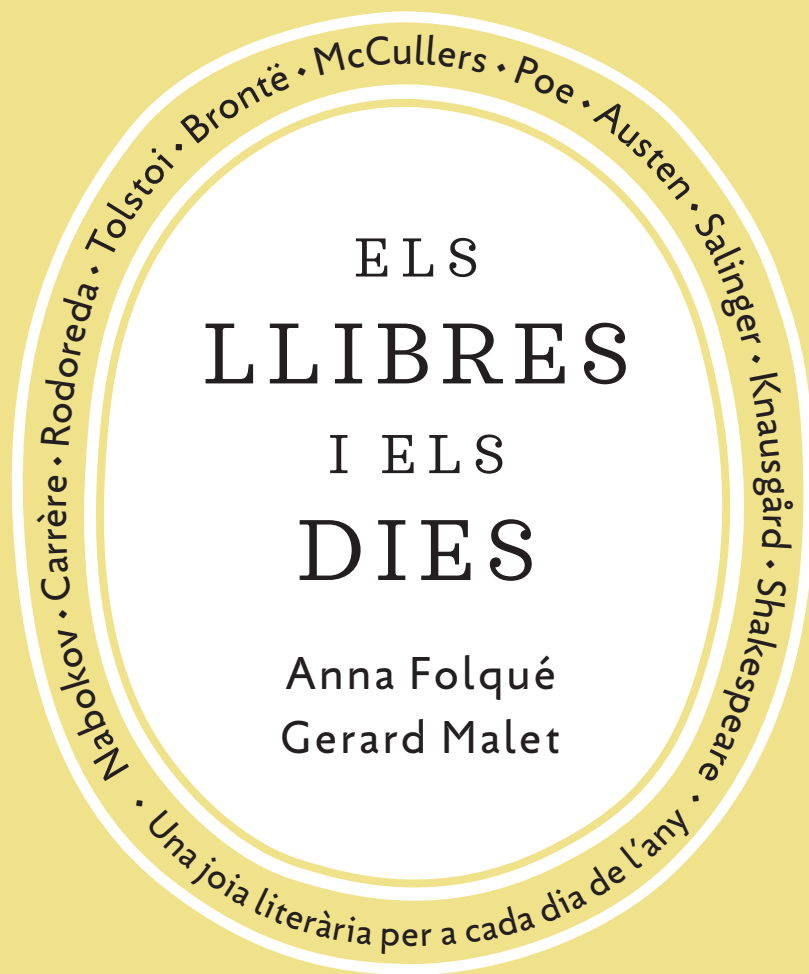
ELLS
LLIBRES
I ELS
DIES

Anna Folqué
Gerard Malet

Nabokov • Carrère • Rodoreda • Tolstoi • Brontë • McCullers • Poe • Austen • Salinger • Knausgård • Shakespeare

Una joia literària per a cada dia de l'any

 Angle Editorial

ELS
LLIBRES
I ELS
DIES

Anna Folqué
Gerard Malet

Nabokov • Carrère • Rodoreda • Tolstoi • Brontë • McCullers • Poe • Austen • Salinger • Knautsgård • Shakespeare

• Una joia literària per a cada dia de l'any •

A la mare.

I a les llibreteres i llibreters, a les bibliotecàries i bibliotecaris,
herois moderns que es dediquen a conservar vius
tots i cadascun dels llibres citats en aquesta obra.

A. F.

En memòria de l'Àngel de Belianes.

G. M.

Quin dia de febrer cinc nens tenen el gust de visitar
la fàbrica de xocolata de l'excèntric Willy Wonka?

Quan va arribar en Robinson Crusoe a l'illa deserta?

Quan comença a enderrocar-se Mequinensa,
el poble que s'esborra a *Camí de sirga*,
per poder-hi construir el pantà de Riba-roja?

Quan és l'aniversari de Julieta? I el de Lolita?
I el de Tristram Shandy?

Quina heroïna de novel·la molt tatuada i una mica bruixa
fa anys el mateix dia que se celebra la Nit de Walpurgis?

Quan i com l'Elisa Kiseljak recorda per primer cop allò que
un amic del seu pare li va fer quan encara era una nena?

Quina és l'única data que Gustave Flaubert
indica a *Madame Bovary*?

Els llibres i els dies és una passejada ideal pel calendari imaginari
de tot un any. Dia a dia, el lector descobrirà alguns secrets
que amaguen les grans històries de la literatura universal.

Aquesta obra és una invitació a descobrir un nou llibre cada dia:
efemèrides originals, pàgines insòlites, escriptors desconeguts,
personatges que faran aflorar la nostàlgia d'antigues lectures...
Amb *Els llibres i els dies* et convidem a endinsar-te en fèrtils meditacions
literàries i a descobrir o recuperar les millors lectures.

1 gener

A *Leer Lolita en Teherán*, Azar Nafisi narra la seva experiència com a professora de literatura de la Universitat de Teheran. Un cop a la setmana, i durant més de dos anys, va reunir a casa seva set alumnes, totes noies, per llegir i comentar obres prohibides pel règim dels aiatol·làs. Les joves estudiants van començar a expressar-se amb llibertat, no només sobre les novel·les d'Austen, Scott Fitzgerald o Nabokov, sinó sobre els seus somnis i les seves frustracions en la societat oprimida que els havia tocat patir.

Lolita, Vladimir Nabokov

«SABIA QUE M'HAVIA ENAMORAT DE LA LOLITA PER SEMPRE MÉS; però també sabia que mai més no tornaria a ser la Lolita. El primer de gener ja faria tretze anys.» La veu humida de Humbert Humbert, el professor obsessionat amb una nena de dotze anys, maleeix la tradició que els anys vagin passant i cobreixin amb una capa de perennitat i lletjor tot allò fet per ser bell. I dins el cercle obstinat en què viu Humbert, sense final ni escapatòria, continuen espetegant amb força les tres síl·labes més controvertides, incòmodes i polèmiques de la història de la literatura universal: Lo-li-ta.

2 gener

La novel·la comença amb el presagi de l'amor fred, de l'anell que estreny: «Demà passat em caso i em fa riure que escrigui aquestes paraules així, com si res. No sento la *ivresse* de les novel·les. Primer vaig fer la Primera Comunió, després els papàs em posaren de llarg, i demà em caso amb en Francisco». La inèrcia de la infelicitat.

Ramona, adéu, Montserrat Roig

AQUESTA ÉS LA HISTÒRIA DE TRES DONES, tres Ramones, tres Mundetes, tres generacions de dones clivellades per les marques de la infelicitat i encrostades per les nafres dels conflictes socials i els fets històrics entre finals del segle XIX i els anys seixanta del XX. El llibre acaba amb la mort, el 2 de gener, d'en Francisco Ventura, el marit de la primera de les tres Ramones. Una mort que no esquinça l'ànima de la Mundeta, perquè ja ha estat desgastada a força de desamor, infidelitat i culpabilitat al llarg de l'obra. I amb la grisa història de l'àvia també coneixem, quasi en paral·lel, les de la filla i la neta. Tres Ramones i tres maneres de dir *adéu*.

Els androides somien xais elèctrics?, Philip K. Dick

3 gener

EL MATÍ DEL 3 DE GENER DEL 1992 (la novel·la, escrita el 1968, va imaginar i instal·lar aquest distòpic futur d'estètica ciberpunk en l'aleshores llunyà i precintat 1992), una descàrrega elèctrica desperta en Rick Deckard, un caçarecompenses que es guanya la vida capturant androides. L'ambient dels carrers és dens i gris com el plom: un lleuger polsim encara cobreix la Terra després de la Guerra Mundial Terminal. La Iran, la dona d'en Rick, avui té uns certs *reajustaments* d'amaror i s'ha despertat amb alguns retrets, però en Rick no té ganes de brega, només vol anar a treballar. I així comença el futur que emmarcaria per a la posteritat la novel·la de Dick i la pel·lícula que s'hi basava, l'eterna *Blade Runner* de Ridley Scott.

L'amant perillosa, Haruki Murakami

4 gener

HARUKI MURAKAMI DESPLEGA a *L'amant perillosa* una trama clàssica en el gènere novel·lesc contemporani: la sensació de desajust amb el món que pateixen moltes persones actualment. El protagonista és en Hajime, que explica en primera persona la història del seu retrobament amb la Shimamoto, la seva millor amiga de la infància. En Hajime va néixer el 4 de gener del 1951, «la primera setmana del primer mes del primer any de la segona meitat del segle xx». Per això, els seus pares van decidir posar-li el nom de Hajime, que vol dir 'principi'. Però no va ser aquest nom el que va marcar la seva infància, sinó el fet de ser fill únic, una solitud que va compartir amb la Shimamoto. La vida del Hajime adult transcorre tranquil·lament entre el seu matrimoni amb fills i el club de jazz que dirigeix. Però la reaparició de la Shimamoto pertorbarà l'aparent pau de la seva vida. Hi ha principis amagats darrere de totes les cantonades.

5 gener

En Tomeu i en Salvador són Bartomeu Roselló-Pòrcel i Salvador Espriu. Aquesta novel·la du a la ficció l'amistat veritable d'aquests dos joves estudiants, amb «els anacronismes, les inexactituds i les invencions» que l'autor de la novel·la justifica perquè «les exigències de la ficció de vegades són encara més estrictes que les de la realitat».

Dos amics de vint anys, Sebastià Alzamora

EL LLIBRE COMENÇA I ACABA EL MATEIX DIA DE LA NIT DE REIS, el dia que morirà en Tomeu, l'amic fonamental i estimadíssim d'en Salvador. Tant l'un com l'altre són enlluernadorament joves, intel·ligents, sensibles i ambiciosos. Estimen el món i la literatura; i parlar-ne; i viure en plenitud la bellesa i la veritat, tant dels dies com dels llibres. Políticament divergeixen, i això, malgrat l'admiració mútua, els distancia. Tenen una amistat acordió, que va i ve, però que sempre sona. I que per a en Salvador ressonarà per sempre més.

6 gener

Un llarg diumenge de prometatge, Sébastien Japrisot

EL DISSABTE 6 DE GENER DEL 1917, cinc dissortats soldats d'infanteria condemnats en un consell de guerra van ser conduïts fins a una trinxera per ser ajusticiats. Un d'ells, en Jean Etchevery, amb prou feines arribava als vint anys. En Manech, que és com se'l coneixia, va marxar al front sense por, però la guerra guanya a tothom: va embogir i va cometre un suposat crim de guerra: autolesionar-se. A l'altre bàndol de la bogeria i els camps de batalla, la seva nòvia, la Matilde Donnay, li va dir abans de marxar que l'esperaria. Sempre. Eren inseparables i un fil invisible els mantenia units, però aquest fil es devia perdre i trencar entre els laberíntics i alienats murs de la batalla. La Matilde no creu en aquell dissabte. No creu en la mort del seu Manech. Només creu en la seva infatigable i romàntica recerca, en el fil que, en embastar-lo, el durà de nou davant del seu estimat.

Projecte de felicitat, Emili Bayo

7 gener

AVUI LA MARIA JESÚS DECIDEIX RESPIRAR FONDO i fer una «terapèutica excursió al passat» per «fer callar la remor d'una vida dolorosa que encara es feia escoltar algunes nits»; de vegades cal fer net per poder tirar endavant, pensa. Amb aquest desig de felicitat, la Maria Jesús recorda que amb els anys la vida es complica i queda enrere la joventut, quan «viure era fàcil, perquè no calia cap esforç per sentir-se protagonista de la pròpia vida». La seva vida de dona casada amb un advocat que no jugarà net esdevé perfecta i avorrida fins que un antic amant li ofereix treballar com a documentalista d'un reportatge sobre la Guerra Civil; una proposta que «no es tractava únicament d'una oferta laboral, sinó d'una resurrecció». Quan comunica al seu marit que dirà que sí, ell només li sap dir: «T'equivoques, Cuqui».

El diari secret d'Adrian Mole, Sue Townsend

8 gener

L'ADRIAN TÉ TRETZE ANYS I TRES QUARTS, i no suporta tenir grans a la cara. Les coses no li van gaire bé, creu que la seva mare passa d'ell, que el seu pare no l'entén, que els seus amics s'aprofiten de la seva bona fe i, el que és pitjor, que les noies no li fan cas. Per aguantar l'insofrible pes de l'adolescència escriu tots els seus secrets en un diari. Avui ens explica que el seu pare fa un parell de dies que és al llit, malalt, prenent vitamina C i fumant. I que la seva mare va i agafa la grip. Bah! A l'Adrian li toca cuidar-los: cuina ous escaldats però no mengen res, frega els plats i treu a passejar el gos. És un merder enorme haver de cuidar dos malalts que, a més, creu que ni tan sols ho estan. Abans d'anar-se'n a dormir pren una decisió: ni de conya estudiarà Medicina.

El diari secret d'Adrian Mole és probablement el diari d'adolescent més famós de la literatura. Va ser un *best-seller* als anys vuitanta, s'ha traduït a més de quaranta llengües i ha perviscut com a lectura juvenil de diverses generacions.

9 gener

Hi ha molta impostura en la literatura: Javier Cercas s'atansa a la figura d'Enric Marco a *El impostor*; Enrique Vila-Matas proposa *Impostura*; John Banville, *Imposturas*; el Pijo- aparte de Juan Marsé a *Últimas tardes con Teresa* es fa dir Ricardo de Salvarrosa; a *Juegos de la edad tardía*, Luis Landero atorga al seu fracassat protagonista la possibilitat de convertir-se en un fals triomfador, i el famós Ripley de Patricia Highsmith amaga la seva identitat per aconseguir el que anhela.

L'adversari, Emmanuel Carrère

EL 9 DE GENER DEL 1993, en Jean-Claude Romand, un home normal i corrent, metge de professió, mata la seva dona, els seus fills i els seus pares, i intenta, sense èxit, suïcidar-se. Realment, és complicat assassinar una impostura, una màscara, una persona que no existeix. Això és el que era en Jean-Claude Romand: un frau. Així ho testimonia la investigació policial: aquest home no era metge. Feia divuit anys que mentia; concretament des del moment que no va acabar els estudis de Medicina i va començar a construir-se una identitat fictícia. A punt de ser descobert, va preferir matar els seus éssers més estimats abans que descobrissin l'home real que en Romand va abandonar al fons de la seva pròpia consciència.

10 gener

El desert dels Tàrtars, Dino Buzzati

DESPRÉS DE FORMAR-SE A L'ACADÈMIA MILITAR, l'oficial Giovanni Drogo és enviat al seu primer destí: la Fortalesa Bastiani, situada en un inhòspit punt fronterer. Al cap de quatre mesos de missió, en Drogo sent la necessitat d'anar-se'n a un lloc millor, però és complicat abandonar la Fortalesa. Amb aquesta intenció, avui visita el metge, que li fa un certificat per poder anar-se'n a la ciutat. No obstant això, en Drogo, quan acaba la visita, canvia d'idea: ja no vol marxar. S'adona que s'ha acostumat «al torn de guàrdia, als companys, a les anades de tant en tant amb Morel al poble de més a la vora, [...] a les desfermades curses a cavall amunt i avall de l'esplanada del darrere de la Fortalesa, [...] a la cambra, les plàcides lectures nocturnes, al grinyol de la porta en època de pluja»; totes aquestes coses havien passat a formar part d'ell i, si se n'hagués anat, hauria hagut d'omplir aquests buits amb bocins de pena.

Ha anat així, Natalia Ginzburg

11 gener

UNA DONA ASSEGUDA EN UN BANC d'un parc pensa en el que dirà a la comissaria quan vagi a confessar que ha disparat al seu marit. La veu recapitula: era una jove mestra de vint-i-sis anys quan va conèixer l'Alberto, un home que quasi li duplicava l'edat. Ell era un advocat ric que amb prou feines exercia la seva professió i que dedicava el temps al *dolce far niente* i a una certa activitat secreta: un antic amor impossible. Evasiu, mentider i poc capaç d'estimar ningú que no fos ell mateix, després d'una certa resistència va sucumbir a l'entrega absoluta d'aquesta jove, es va deixar estimar i es van casar. Però l'única alegria matrimonial que va tenir aquesta dona arribaria un 11 de gener: el dia que va néixer la seva filla, una nena malaltissa que acabaria essent, també, la causa principal de la seva desgràcia.

Mortaja para un ruiseñor, P. D. James

12 gener

A L'ESCOLA D'INFERMERES DE L'HOSPITAL JOHN CARPENDAR la vida passa al ritme compassat de les coses previsibles. Com sempre, on més retrona l'inesperat és en els llocs on mai sembla que hi hagi de passar res. El 12 de gener, un dilluns, el dia en què qualsevol acció sembla condemnada al lent degoteig de les hores, apareixen mortes dues joves infermeres d'aquesta institució, la Pearce i la Fallon. Entren, a dins d'aquestes parets, preguntes i pensaments que sempre n'havien quedat al marge: suïcidi o doble assassinat? El superinspector Adam Dalgliesh, un detectiu vidu, sensible, solitari i aficionat a la poesia, serà l'encarregat de trobar les respostes que faran florir l'entrellat que fins aleshores tan sols bategava al subsol d'aquell hospital.

Experta en el gènere negre, a instàncies del seu editor P. D. James es va animar a escriure i publicar un brillant llibre sobre el tema titulat *Todo lo que sé sobre novela negra*, en què exposa, amb veu modesta, un senzill homenatge als escriptors que inspiren la seva pròpia obra i en què fa recomanacions de novel·les.

13 gener

La lladre de llibres, Markus Zusak

PER A LA PROTAGONISTA D'AQUESTA NOVEL·LA, el 13 de gener del 1939 s'arremolinen una sèrie de fets que la marcaran per a tota la vida: va ser el dia que van enterrar el seu germà, va veure per últim cop la seva mare, que la va deixar a casa d'un matrimoni alemany perquè la cuidessin durant els temps de misèria i guerra, i va ser el dia també en què la petita lladre de llibres va cometre el seu primer furt. Tot i que la Liesel Meminger estava a punt de fer deu anys, encara no sabia llegir i no va saber fins més tard que el llibre que havia robat aquell amarg 13 de gener era un manual per a enterraments en què s'explicava en dotze passos com triomfar en l'excavació de tombes. Tanmateix, els llibres, les paraules, li allunyaràn la insistent presència de la mort i la desesperança.

14 gener

«Emma Zunz», Jorge Luis Borges

«EL CATORZE DE GENER DE 1922, l'Emma Zunz, que tornava de la fàbrica de teixits Tarbuch i Loewenthal, va trobar al fons de l'entrada una carta, datada al Brasil, a través de la qual va saber que el seu pare havia mort. La van enganyar, a primer cop d'ull, el segell i el sobre; seguidament la va inquietar la lletra desconeguda. Nou o deu línies malgirbades volien omplir el full; l'Emma va llegir que el senyor Maier havia ingerit per error una forta dosi de veronal i havia mort el tres del mes en curs a l'hospital de Bagé.» Així és com la jove obrera Emma Zunz, d'encara no divuit anys, descobreix la mort del seu pare, fixant els ulls en el paper que té ara mateix a les mans. A partir d'aquí, l'Emma comença a ordir una venjança, que durà a terme i per la qual acabarà pagant un preu molt alt.

La Dalia Negra, James Ellroy

EN BUCKY BLEICHERT I EN LEE BLANCHARD són dos policies i exboxejadors que s'encarreguen de dirigir un cas: el 15 de gener apareix el cadàver despullat, torturat i seccionat en dues parts d'una dona; està abandonat en un descampat de Los Angeles. En Bucky narra en primera persona la investigació i, a mesura que avança, anirà tamisant la veritable amistat que l'uneix amb en Lee i revelarà una trama que involucra gent rica. A l'escenari del crim, en Bucky queda commocionat en veure el cadàver. Quan observa la boca esquinçada d'orella a orella sap que mai més no oblidarà aquest somriure tan macabre. La sordidesa del crim i el presumpte passat promiscu de la víctima, Betty Short —la Dàlia Negra—, són carn de canó per a la premsa sensacionalista.

15 gener

Per crear *La Dalia Negra*, Ellroy es va inspirar en un crim real que va commocionar els habitants de Los Angeles el 1947: l'assassinat d'una dona el cadàver de la qual va aparèixer partit en dos.

Tinísima, Elena Poniatowska

TINA MODOTTI VA SER UNA ACTRIU I FOTÒGRAFA MEXICANA que va aconseguir fama internacional. Militant comunista, a través de la seva tasca darrere la càmera va saber plasmar el seu profund compromís; les seves fotografies han estat considerades precursoras del fotoperiodisme. A principis de gener del 1929, va veure's implicada en l'assassinat d'un activista amic seu. El matí del 16 d'aquell mateix mes, a l'audiència, va comprendre que era objecte d'una conspiració i va decidir no col·laborar ni amb els jutges ni amb els advocats. La van deixar lliure, però un any després va ser expulsada de Mèxic, acusada d'atemptar contra la vida del president.

16 gener

El seu compromís polític la va dur a viure a molts llocs, com a l'Espanya de la Guerra Civil, al bàndol republicà. Va ser amiga d'Antonio Machado i el va visitar a Cotlliure, quan el poeta ja estava malalt. Després de la mort d'aquest i de la de la seva mare, la Tina va ajudar el germà del poeta i la seva dona a viatjar a Xile juntament amb altres refugiats.

